

Un rol principal

O evidentă varietate și abundență repertorială apare din examenul majorității titlurilor de piese autohtone și străine propuse și abordate de teatrele românești în această stagiune și în cea viitoare. Lucrul oamenilor noștri de teatru se dovedește, în cea mai mare măsură, temeinic și bine chibzuit.

Analiza acestuia scoate în relief, destul de concludent, două trăsături caracteristice ale unui progres evident, și anume, în primul rând, folosirea mai judicioasă a cadrelor artistice de care dispunem, a actorilor talentați și, în al doilea rând, afirmarea unui curent regizoral tinăr, mai puțin înclinat spre speculația nedeterminată, abstractă, și mai atent la raportul cu aspectele psiho-sociale autentice, reale, ale modului nostru de a judeca și de a trăi în concret. S-au putut observa, totuși, pe alocuri, lipsuri în grija pentru organizarea spectacolului teatral, în vederea eficienței lui în rândurile masei celei mai largi a spectatorilor, ceea ce ne îndeamnă să credem că activitatea directorilor și a secretarilor literari nu a fost, pretutindeni, corespunzătoare marelui efort național pentru promovarea spectacolului educativ de largă audiență, care s-a manifestat, cu succes, în cadrul Festivalului național „Cântarea României”.

Prima, importantă concluzie pozitivă care decurge din situația actuală a spectacolului dramatic pe stagiune și oare se impune în fața spectatorilor este aceea că autorii repertoriului național contemporan și-au făcut datoria, cu prisosință; că dramaturgii au muncit cu avânt, cu talent și cu inteligență, chiar dacă unele genuri (cum ar fi comedia) n-au fost servite cu egală eficacitate pe mai multe scene. Există, totuși, o discrepanță între necesitățile mișcării dramatice de amatori (care cere piese scurte, cu adresă precisă, într-un climat intelectual necesarmente profesional) și ceea ce i s-a oferit, de către unii autori cam grăbiți sau insuficient pregătiți pentru noile cerințe ale anului teatral, mai aglomerat și mai exigent decât înainte. Deși inegal, teatrul pentru televiziune a făcut eforturi să umple acest gol, după posibilitățile sale.

O altă trăsătură caracteristică — de data aceasta, definitorie și mai bine ilustrată decât în trecut — a fost istoricitatea remarcabilă a celei mai bune părți a repertoriului nostru național. Au apărut piese noi (și dramatizări după clasici) realizate într-o viziune contemporană nuanțată, oferind teatrului nostru politic modern o rezervă considerabilă de lucrări durabile, pe care conducerea unora dintre teatrele noastre ar trebui să o trateze cu o simpatie mai puțin reținută de vechile lor inerții „profesionale” și să o plaseze, cu drept de cetate, în ceea ce înaintașii teatrului național românesc înțelegeau prin repertoriul lor „de aur”. (Le-aș mai spune, acelor secretari literari cu apetituri conjuncturale, că o lucrare valoroasă despre un anumit eveniment istoric nu trebuie pusă la dosar, după trecerea aniversării celui eveniment istoric, în goana după o noutate ipotetică.)

Va trebui, de asemenea, să urmărim, cu mai multă atenție, latura propagandistică a activității teatrale, mijloacele de a atrage publicul nou în sălile de spectacol și de a-l educa, nemaicedind facilității cu iz comercial în programări și folosind, în acest scop, cu mai multă imaginație, întâlnirile cu publicul tinăr.

Asupra acestui aspect al eforturilor personalului activ din teatre ar fi bine să meditam atunci când ne referim și la sensul propriu al propagandei culturale prin arte.

E nevoie de o gândire mai aplicată și mai diversă în rezolvarea acestei probleme, care, în fond, este una ideologică, inseparabilă de efortul mental al oricărui om politic preocupat de destinul artei și al culturii naționale și, în ultimă instanță, de rostul educației politice la scară republicană, în cadrul general al Programului P.C.R., pe care-l transpunem în practica tuturor domeniilor de activitate.

În lumina Conferinței naționale a partidului, loc de dezbateri nu numai a succeselelor, dar și a neajunsurilor și dificultăților fiecărui sector al educației și culturii, din ultimii ani, avem datoria să ne înfățișăm și cu o viziune clară a planurilor noastre de viitor, în ansamblul cărora celei mai îndrăgite dintre artele noastre clasice îi va reveni, în continuare, un rol principal, pe măsura faptelor și a oamenilor ei celor mai înzestrați și a patriotismului lor nedeșteptat.